

نظام حقوقی مان بسیار زیاد است. پارلمان بخش خصوصی و... با همین قانون رفع موانع تولید که راه را باز کرده و اصلاً آغاز چنین تحولاتی بوده، از جمله کلید زدن کاهش حمایت‌ها از کارگران.»

ایرادات ساختار تنظیم‌گری لایحه

هداوند در نقد ساختار تنظیم‌گری در لایحه گفت: «اما این ساختار ایراد جدی‌ای دارد؛ شورای راهبری‌شان با آن ترکیب که اسمش را گذاشته راهبری، بعد آمده یک کارگروه توسعه درست کرده در خود طرف عمومی، یعنی سازمان مرکزی طرف عمومی. طبق قاعده آن نهاد عالی باید فانکشن یا کارکرد سیاست‌گذاری را انجام دهد؛ یعنی اصطلاحاً از ذی‌نفعان تشکیل شود. بعد شما یک نهاد سطح پایین‌تر باید درست کنید که آن اجرایی‌تر است، ترکیب تخصصی‌تر باید داشته باشد. حتی در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس به این نکته اشاره شده که این گروه راهبری که انگار قرار است هم راهبری بکند، هم سیاست‌گذاری و مقررات‌گذاری کند از آدم‌های متخصص تشکیل نشده است. در واقع از نمایندگان ذی‌نفعان تشکیل شده و این‌ها قابلیت regulate کردن و کار اجرایی را ندارند و این نهاد کارگروه توسعه نیست، چون کارگروه توسعه در خود طرف عمومی تشکیل می‌شود، یعنی طرف قرارداد دارد تشکیل می‌شود.»

استاد دانشگاه علامه طباطبایی ضمن طرح مثالی یک ساختار تنظیم‌گری را برای حضار معرفی کرد: «برای اینکه با این مدل آشنا شوید سراغ یکی از رگولاتورهای قدیمی می‌روم و آن بانک مرکزی است. شما در بانک مرکزی یک مجمع عمومی می‌بینید. مجمع عمومی آنجایی است که نمایندگان ذی‌نفعان است حضور دارند و لزوماً هم تخصصی ممکن است در آن سطح نداشته باشند. یک لایه پایین‌تر می‌آید یک شورای پول و اعتبار گذاشتند. مجمع عمومی سیاست‌گذاری می‌کند، شورای پول و اعتباری مقررات‌گذاری banking می‌کند. یک حالت اجرایی دارد، مثلاً هیئت مدیره شرکت‌ها، درست مثل مجمع عمومی در شرکت‌های خصوصی که هیئت مدیره نهاد اجرایی آن است، آن هیئت مدیره یک مدیرعامل می‌گذارد، اینجا ما رئیس بانک مرکزی داریم. در شرکت‌های خصوصی ما یک رکن نظارت هم داریم

که بازرس هستند. در بانک مرکزی هیئت نظارت را داریم، چون ساختار کاملاً منطقی است، یعنی در رگولاتوی اینطوری است، آن نهاد عالی نماینده ذی‌نفعان است که سیاست‌گذاری می‌کند و یک نهاد اجرایی دارید که regulate می‌کند، تنظیم می‌کنند.»

بزرگ‌ترین زمینه فساد در کشور

وی ضمن اشاره به ترتیبات مندرج در لایحه اضافه کرد: «شما نظام قانون برگزاری مناقصات را دارید، آنجا ترتیباتی وجود دارد. قانون آیین‌نامه معاملات، قانون محاسبات عمومی وجود دارد و قانون برگزاری مناقصات. در اینجا یک ماده گذاشتند می‌گوید یک بار برگزار کنید، اگر انتخاب نکردید یک بار دیگر هم برگزار کنید، اگر انتخاب

شما در بانک مرکزی یک مجمع عمومی می‌بینید. مجمع عمومی آنجایی است که نمایندگان ذی‌نفعان است حضور دارند و لزوماً هم تخصصی ممکن است در آن سطح نداشته باشند. یک لایه پایین‌تر می‌آید یک شورای پول و اعتبار گذاشتند. مجمع عمومی سیاست‌گذاری می‌کند، شورای پول و اعتباری مقررات‌گذاری banking می‌کند.»

نکردید یکبار دیگر هم برگزار کنید. اصلاً معلوم نیست مبنای این چه بوده است. یک کلمه هم نوشته «فراخوان عمومی». این قراردادها با این ترکیب که اینجا نوشته، بزرگ‌ترین زمینه جدید فساد در کشور می‌شود. با ساختاری که اینجا طراحی شده، شما اگر به همین ترتیب بخواهید تصویب شود زمینه‌های عجیبی برای فساد در کشور ایجاد می‌شود. لذا ساختار رگولاتوری در اینجا بسیار ضعیف است.»

قانون جامع یا اصلاح ظرفیت‌های قانونی کنونی؟

دکتر مسلم آقایی طوق در ادامه جلسه در پاسخ به این سؤال که آیا تدوین لایحه در حوزه مشارکت ضرورت دارد گفت: «آقای دکتر شیروی در

ابتدای مباحث فرمودند که ما در این زمینه قوانین و مقررات متعددی داریم، آقای دکتر هداوند هم در مسیر به برخی از این عناوین اشاره فرمودند. عناوین قوانین و مقرراتی که در زمینه مشارکت عمومی خصوصی وجود دارد واقعاً متعدد هستند و دارای جنس‌های مختلف هم هستند. یعنی ما قانون برنامه داریم که مثلاً ماده ۲۳ در ذیل اصول پیمان که به هر حال مربوط می‌شود به بحث، این را داریم. در قانون مدیریت مواد را داریم. در قانون تنظیم، مواد را داریم. در قانون الحاق ۲ مواد را داریم. در قوانین بودجه سنواتی مواد را داریم و همین‌طور شما اگر نگاه کنید حدود ۱۰-۱۵ عنوان از قوانین را پیدا می‌کنید که به طریقی به این بحث پرداختند و همین الان هم ما مثلاً دستورالعمل داریم در این زمینه‌ها، دستورالعمل ماده ۲۷ که بر اساس این‌ها کارها انجام می‌شود، قطعاً نواقص و کاستی‌ها و آسیب‌هایی وجود دارد.»

وی در ادامه افزود: «بحث بسیار مهمی که هست ما لوایح یا طرح‌هایی داریم مثلاً لایحه آمده یک تبصره می‌خواهد اضافه کند به ماده‌ای در یک قانون، این هم ممکن است یک لایحه یا طرح باشد. یا لایحه و طرحی داریم که یک کلمه را از یک قانون می‌خواهد اصلاح کند. مثلاً مؤسسات عمومی غیردولتی را می‌خواهد اضافه کند به قانون. چنین قانونی را داریم که خیلی شاید اهمیت یا ارزش آن چنانی نداشته باشد بحثش. یک وقت هم هست ما چنین لایحه‌ای را داریم که می‌تواند منجر به معضلات و مشکلات اجرایی بزرگی باشد که قطعاً من و شما می‌دانیم بخش بزرگی از این‌ها هم می‌تواند منجر به فساد و سوء استفاده شود، چرا؟ چون تهافت بین قوانین و مقررات ممکن است ایجاد شود. ممکن است تعدد و تشتت بین قوانین و مقررات ایجاد شود و به‌فراخور دستگاه‌ها بخواهند از این یا آن قانون و مقرر استفاده کنند و پاسخ هم داشته باشند برای نهادهای ناظر. به هر حال وقتی قانونی صریحاً نسخ نشد و ما به نسخ ضمنی امید ببندیم ممکن است استدلال‌ها در واقع ایجاد شود، یکی بگوید نسخ شده، دیگری بگوید نسخ نشده است.»

مقدمه توجیهی، لایحه را توجیه نمی‌کند

دکتر آقایی طوق اضافه کرد: «انتظاری که می‌رود از ارایه‌کننده محترم لایحه و به ویژه زمانی